

Co udělala Evropská unie pro spotřebitele

V květnu 2019 půjdou občané volit své zástupce do Evropského parlamentu na dalších pět let. Toto hlasování je důležité.

EU je zodpovědná za mnoho oblastí, které se nás jako spotřebitelů přímo týkají – od značení potravin přes cestovní právo až po bezpečnost hraček.

Předpisy EU týkající se spotřebitelů přijímá Evropský parlament, který se volí přímo, a Evropská rada, která je složená z vlád všech evropských zemí.

Po přijetí zákonů EU mají za jejich uplatňování a prosazování odpovědnost členské státy.

Existuje spousta příkladů, jak nám zákony EU prospívají. Zde je malý přehled.

1

Mětší bezpečnost

- Výrobky jsou bezpečnější. Kromě legislativy týkající se konkrétních výrobků, jako jsou hračky nebo kosmetika, přijala EU i obecnou bezpečnostní síť pro výrobky a stanovila pravidla odpovědnosti. V případě nálezů nebezpečných výrobků je členské státy odešlou do systému včasného varování EU – databáze pro výměnu informací mezi vnitrostátními organizacemi o nebezpečných výrobcích nacházejících se na trhu.
- V uplynulých letech podnikla EU kroky ke snížení zdraví škodlivých látek v potravinách. Nedávno EU přijala opatření ke snížení přítomnosti rakovinotvorného akrylamidu v brambůrkách, lupínkách a sušenkách.
- Nejméně 25 000 Evropanů umírá každý rok na infekce způsobené rezistentními bakteriemi, se kterými si neumí běžná antibiotika poradit. Za to může částečně nesprávné použití a nadměrné užívání antibiotik u hospodářských zvířat. Díky nově přijatým pravidlům EU bude rutinní preventivní použití antibiotik u zdravých zvířat zakázané a určitá antibiotika důležitá pro léčbu lidí se nebudou smět pro veterinární účely vůbec používat.
- Na trhu EU je více než 100 000 chemických látek. EU vyžaduje od výrobců chemických látek registraci a vyhodnocení bezpečnosti těchto chemikálií. Neregistrované chemické látky nesmějí být uváděny na trh, ani nesmějí být používány. U chemických látek, které vzbuzují největší obavy, se vyžaduje povolení. Spotřebitelé musí být o jejich výskytu ve výrobcích informováni.

2

Další práva

- Když vám kalhoty koupené v e-shopu neseďí nebo se vám koupené kolo po pěti měsících rozbije, unijní právo vám umožňuje nákup zrušit nebo získat zpátky své peníze. Pravidla EU také zakazují nepřiměřené (smluvní) podmínky a obchodní praktiky.
- EU má ve světě nejucelenější zákony na ochranu soukromí a osobních údajů. Evropská legislativa nám dává kontrolu nad tím, co se s našimi osobními údaji děje. Ukládá společnostem a veřejným orgánům povinnost být transparentní a odpovědní za nakládání s našimi daty.
- V době, kdy je velmi důležité mít bankovní účet, abyste dostali mzdu, sociální dávky nebo zaplatili zálohy za služby, zajistila EU každému občanovi právo na základní bankovní účet.
- V letecké dopravě máme jako cestující právo na vrácení peněz a odškodnění za let zrušený v době dvou týdnů před odletem. V případě opožděného příletu máme také právo na vrácení peněz a v některých případech na odškodnění.
- Potraviny a nápoje prodávané v EU musí mít na etiketě podrobné nutriční údaje, které každému z nás umožňují zjistit, kolik cukru, soli nebo kalorií obsahuje cereální tyčinka, kečup nebo iontový nápoj.
- Pravidla neutrality sítě zajišťují, že se můžeme svobodně rozhodnout, co chceme na internetu dělat. Telekomunikačním společnostem brání ve vytváření rychlých a pomalých drah internetového připojení v závislosti na tom, kolik jsme ochotni zaplatit.

3

Lepší nabídky

- Když cestujete po EU, můžete volat, odesílat textové zprávy a surfovat na internetu, aniž byste museli platit drahé poplatky za roaming. V minulosti vám vysoké poplatky za telefonování a mobilní data mohly snadno zkazit dovolenou.
- Když provádíte elektronickou platbu do jiné země eurozóny (nebo vybíráte peníze ze zahraničního bankomatu, který používá eura), vaše banka vám nemusí účtovat víc než za stejný typ platby nebo výběru doma.
- Už více než dvě desetiletí podniká EU kroky k otevírání telekomunikačních trhů, které jsou díky tomu konkurenceschopnější a inovativnější. V důsledku tohoto konkurenčního prostředí se jako spotřebitelé můžeme těšit z nových služeb, nižších cen a připojení k internetu.

4

Více udržitelnosti

- Díky nadcházejícím pravidlům EU budete mít právo vyrábět, spotřebovávat, ukládat a prodávat vlastní energii. Spotřebitelům, kteří si doma vyrábí vlastní elektřinu z obnovitelných zdrojů, Unie uleví od zbytečné administrativní zátěže.
- V současné době mají přibližně tři čtvrtiny všech vnitrostátních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí původ na úrovni Evropské unie. Mezi konkrétními přínosy pro nás jako spotřebitele patří například: čistší pitná voda a voda ke koupání, čistší ovzduší díky snížení emisí z průmyslu a dopravy, nižší množství chemikálií v produktech, méně odpadu, více recyklace, energeticky úspornější budovy a výrobky.
- Díky pravidlům EU o ekodesignu jsou spotřebiče jako pračky, elektrické ohřívače nebo ledničky energeticky účinnější a šetří nám v průměru 8 500 Kč ročně.¹
- Díky přísným mezním hodnotám emisí CO₂ z vozidel spotřebovávají automobily méně paliva a na čerpacích stanicích platíme méně.
- Celoevropská ekoznačka zaručuje, že si můžeme vybrat mezi více ekologickými produkty a službami.
- Máme lepší přístup k opatřením v oblasti energetické účinnosti, což je dobré pro naše platby za energii i životní prostředí. Díky pokračujícím revizím zákona o energetické účinnosti EU přibudou pro zranitelné odběratele, včetně těch postižených energetickou chudobou, opatření ke zvýšení energetické účinnosti.

1. http://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2016-108-benefits_of_ecodesign_for_eu_households.pdf